

မကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ စစ်ဆေးမှုနှင့် ကုသမှုဆိုင်ရာ လက်တွေ့လေ့ကျင့်ခန်းများ (Diabetes)

၁။ အသက် (၄၃) နှစ် အရွယ်ရှိ အမျိုးသားတစ်ဦးသည် ဆီးချိုသွေးချို စစ်ဆေးချင်သောကြောင့် ဆေးခန်းလာပြပါသည်။

ထိုအမျိုးသားသည် -

(၁) ဆီးချိုသွေးချိုဆေးခန်းတွင် စစ်ဆေးမှုများ ခံယူသင့်ပါသလား။

(၂) ဆီးချိုသွေးချိုဆေးခန်းတွင် စစ်ဆေးမှုခံယူသင့်သော သူများကို ဖော်ပြပါ။

(၃) ပထမအကြိမ်ဆေးခန်းသို့ လာရောက်ခြင်းအတွက် လုပ်ဆောင်ရမည့် အဆင့်များကို ဖော်ပြပါ။

၂။ အသက် (၅၂) အရွယ်ရှိ အမျိုးသမီးတစ်ဦးသည် ဆေးခန်း၌ ပထမဆုံးအကြိမ် ဆီးချိုသွေးချိုတိုင်းတာ ရာတွင် သွေးတွင်းအချိုဓာတ် RBS 220 mg/dl ရှိသော်လည်း သူမတွင် ဆီးချိုသွေးချိုလက္ခဏာများ မရှိပါ။

ထိုအမျိုးသမီးအား -

(၁) ဆီးချိုသွေးချိုရောဂါရှိသည်ဟု သတ်မှတ်နိုင်ပါသလား။

(၂) မည်သို့ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသနည်း။

၃။ အသက် (၄၉) နှစ် အရွယ်ရှိ အလွန်သောအမျိုးသားတစ်ဦးသည် ဆီးမကြာခဏသွားခြင်း၊ ရေငတ်ခြင်း၊ ကိုယ်အလေးချိန်ကျခြင်းများ ခံစားနေရသောကြောင့် ဆေးခန်းသို့လာ၍ စစ်ဆေးမှုခံယူရာတွင် သွေးတွင်းအချိုဓာတ် RBS 250 mg/dl ရှိနေသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

ထိုအမျိုးသားများအား -

(၁) ဆီးချိုသွေးချိုရောဂါရှိသည်ဟု သတ်မှတ်နိုင်ပါသလား။

(၂) မည်သို့ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသနည်း။

၄။ အသက် (၄၈) နှစ် အရွယ်ရှိ အမျိုးသမီးတစ်ဦးသည် ဆီးချိုသွေးချိုဖြစ်နေကြောင်း သိသိခြင်း ဆေးခန်းသို့လာ၍ သွေးဖောက်ကြည့်ရာတွင် သွေးတွင်းအချိုဓာတ် RBS 300 mg/dl ရှိနေပါသည်။

ထိုအမျိုးသမီးအား -

(၁) မည်ကဲ့သို့ ကုသပေးသင့်သနည်း။

(၂) သွေးတွင်းအချိုဓာတ်အား တစ်ပါတ်အတွင်း အကြိမ်မည်မျှဖောက်၍ ပြန်လည်စစ်ဆေးသင့်သနည်း။

၅။ အသက် (၅၂) အရွယ်ရှိအမျိုးသားတစ်ဦးသည် အသက်ရှုမြန်၍ အမောဖောက်ကာ ရေခဲခန်းခြောက်သော လက္ခဏာများနှင့် ဆေးခန်းသို့ရောက်လာပါသည်။

၎င်း၏သွေးတွင်းအချိုဓာတ်မှာ RBS 320 mg/dl ရှိပါသည်။

ထိုလူနာ၏ရောဂါမှာ-

(၁) မည်သည့်ရောဂါဖြစ်နိုင်ချေရှိသည်ကို ဖော်ပြပါ။

(၂) မည်ကဲ့သို့ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သင့်သနည်း။

၆။ ဆီးချိုသွေးချိုဝေဒနာ (၁၅) နှစ်ခန့်ခံစားနေရသော အသက် (၆၅)နှစ်အရွယ် အမျိုးသမီးတစ်ဦးသည် သူမ၏ ဘယ်ဘက်ခြေဖဝါးတွင် အနာဖြစ်နေ၍ ဆေးခန်းသို့လာပြရာ သွေးတွင်းအချိုဓာတ်မှာလည်း FBS 150 mg/dl ရှိရာ အဆိုပါအမျိုးသမီးအား-

(၁) မည်ကဲ့သို့ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သနည်း?

၇။ အသက်(၇၀)အရွယ်ရှိ အမျိုးသားတစ်ဦးသည် ဆီးချိုသွေးချိုနှင့်သွေးတိုးရောဂါဖြစ်ပွားနေသည်မှာ (၁၀)နှစ်ခန့်ရှိပြီးAmlodipine 10mg (OD), Metformin 500mg (BD) and Gliclazide 80mg (BD) ဆေးများအား ပုံမှန်သောက်သုံးလျက်ရှိရာ ယခုမနက်တွင် ခန္ဓာကိုယ်ဘယ်ဘက်တစ်ခြမ်း နာရီဝက်ခန့် ကြာအောင် အကြောများ အားနည်းသွားသဖြင့် ဆေးခန်းသို့ရောက်လာရာ အဆိုပါလူနာအား-

(၁) မည်ကဲ့သို့ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သနည်း?

၈။ အသက် (၇၀)နှစ်အရွယ်ရှိ အမျိုးသားတစ်ဦးသည် ဆီးချိုသွေးချိုနှင့် သွေးတိုးရောဂါ ဖြစ်ပွားနေသည်မှာ (၁၀)နှစ်ခန့်ရှိပြီး Amlodipine 10mg (OD)/ Enalapril 10mg BD, Metformin 1000mg (BD) and Gliclazide 160mg (BD) ဆေးများအား ပုံမှန်သောက်သုံးလျက်ရှိသော်လည်း သွေးပေါင်ချိန်မှာ ၁၆၀/၉၀ mmHg နှင့် သွေးတွင်းအချိုဓါတ်မှာ ၂၅၀ mg/dl ရှိရာ အဆိုပါလူနာအား-
(၁) မည်ကဲ့သို့ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သနည်း?

၉။ အသက်(၅၅)နှစ်အရွယ်ရှိ အမျိုးသားတစ်ဦးသည် ဆီးချိုသွေးချိုနှင့်သွေးတိုးရောဂါ ဖြစ်ပွားနေသည်မှာ (၁၅)နှစ်ခန့်ရှိပြီး Metformin 500mg (BD), Gliclazide 80mg (BD), Amlodipine 10mg (OD) and Enalapril 5 mg (OD) ဆေးများအား ပုံမှန်သောက်သုံးလျက်ရှိသော်လည်း ယခုအခါ ဆီးနည်းသွားပြီး မျက်နှာမှာဖောလာသောကြောင့် ဆေးခန်းသို့ရောက်လာရာ အဆိုပါလူနာအား-
(၁) မည်ကဲ့သို့ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သနည်း?

လက်တွေ့လေ့ကျင့်ခြင်း အဖြေများ

၁။ (၁) စစ်ဆေးမှုများ ခံယူသင့်ပါသည်။

(၂) စစ်ဆေးမှုခံယူသင့်သောသူများမှာ-

၁။ အသက် (၄၀)နှစ်နှင့် အထက်ရှိသူများ ၂။ ဆေးလိပ်သောက်သူများ ၃။ ခါးအရွယ်အစား(ကျား - 90cm နှင့်အထက်၊ မ - 80 cm နှင့်အထက်ရှိသူများ) ၄။ သွေးတိုးရောဂါရှိသူများ ၅။ ဆီးချိုသွေးချိုရောဂါ ရှိသူများ ၆။ မိမိ၏ မိခင် ဖခင်တစ်ဦးဦးတွင် ဆီးချိုသွေးချိုနှင့် နှလုံးသွေးကြောရောဂါရှိသူများ၊ ကျောက်ကပ် ရောဂါရှိသူများ ပါဝင်ပါသည်။

၂။ (၁) ဆီးချိုသွေးချိုရောဂါရှိသည်ဟု မသတ်မှတ်နိုင်ပါ။

(၂) ဆီးချိုသွေးချို ရောဂါလက္ခဏာမရှိပါက နောက်တကြိမ် သွေးတွင်းအချို့ဓါတ်ပြန်စစ်ရပါမည်။

ဒုတိယအကြိမ် ပြန်စစ်သောအခါ သွေးတွင်းအချို့ဓါတ် RBS 200 mg/dl ကျော်နေပါက ဆီးချိုသွေးချို ရောဂါရှိသည်ဟု သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။

၃။ (၁) ဆီးချိုသွေးချိုရောဂါရှိသည်ဟုသတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။(ဆီးချိုသွေးချို ရောဂါလက္ခဏာရှိပါက တစ်ကြိမ် တည်းစစ်သော်လည်း RBS > 200 mg/dl ကျော်နေပါက ဆီးချိုသွေးချိုရောဂါရှိသည်ဟု သတ်မှတ်နိုင် ပါသည်။)

(၂) သွေးတွင်းအချို့ဓါတ် RBS < 250 mg/dl အောက်ရောက်နေပါက နေထိုင်စားသောက်မှု ပုံစံအကြံပေးခြင်း၊ Metformin 500 mg BD စတင်ပေးခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ တစ်ပတ်အတွင်း လူနာ၏ သွေးတွင်းအချို့ဓါတ်ပေါ် မူတည်၍ ဆေးပမာဏ ထပ်တိုးနိုင်ပါသည်။

၄။ (၁) သွေးတွင်းအချို့ဓါတ် RBS 250 to 350 mg/dl အတွင်းရှိနေပါက နှစ်မျိုးပေါင်းဆေး Metformin (500mg) 1 BD + Gliclazide (80mg) 1 BD.စတင်ပေးသင့်ပါသည်။ တစ်ပတ်အတွင်း လူနာ၏ သွေးတွင်းအချို့ဓါတ်ပေါ် မူတည်၍ ဆေးပမာဏ အတိုးအလျော့ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။

(၂) သွေးတွင်းအချို့ဓါတ်အား တစ်ပတ်အတွင်း (၂- ၃) ကြိမ်ခန့် ပြန်စစ်သင့်ပါသည်။

၅။ (၁) Diabetes Ketoacidosis

(၂) Referral

၆။ (၁) Referral

၇။ (၁) Referral (Dx Stroke/TIA)

၈။ (၁) Referral

သွေးကျဆေး ၂ မျိုးနှင့်အထက်ပေးထားသော်လည်း BP > 140/90
အထက်ရှိနေရင်လည်းကောင်း

ဆီးချိုထိန်းဆေးများ အမြင့်ဆုံးပမာဏထိတိုးထားသော်လည်း RBS > 200 mg/dl
အထက်ရှိနေရင်လည်းကောင်း အထက်အဆင့်သို့ လူနာအားညွှန်းပို့ ရပါမည်။

၉။ (၁) Referral (Dx Chronic Kidney Disease)

Metformin နှင့် Enalapril ပေးထားပါက ဆေးပမာဏလျော့ချခြင်း၊
ရပ်ခြင်းပြုလုပ်သင့်သည်။